

441/3725
לא למכירה

כדורים

הירחון הישראלי לבולאות

פסטקסט

Israeli
philatelic
monthly

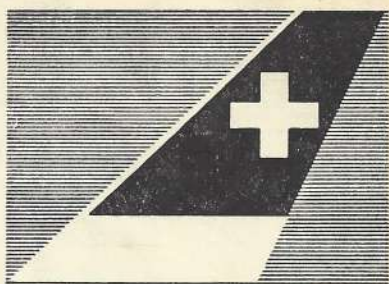

פולסקה - 60

3-11.9.1960

Caravelle

מ ט ו ס ס י ל ו ו
עם מנוע רולס-רויס

3 פעמים בשבוע

בימי שני, שלישי וחמישי

מלוד לשווייצריה

ולכל חלקי תבל.

זמני המראה נוחים.

הנך נהנה מנוחיותה של טיסה ללא תנודות ומן השרות
והכנסת האורחים המסורתית של סוויס אייר

SWISSAIR
WORLDWIDE

STAMPS ב ו ל י ם

הירחון הישראלי לבולאות * ISRAEL PHILATELIC MONTHLY

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Philatelic Editor: Samuel Shalit

העורך הפילאטלי: שמואל שליט

Address: P.O.B. 2578, Tel-Aviv

כתובת המערכת: ת.ד. 2578, תל-אביב

חברי המערכת: ד"ר ז. הקסטר, ז. אדלר, מ. גלזר, ג. ויסלברג, מיכה טיינר, מ. פרצלן.

SEPTEMBER 1960

No. (39) 9 מס'

תשרי תש"ך

קורא יקר,

לאחר הכנות ממושכות נפתחה החודש תערוכת הבולים „פולסקה 60“ קבוצה מאורגנת של בולאים ישראלים יצאה למסע בים וביבשה כדי לבקר בתערוכה, ועכשיו הם מדשדשים ברגליהם באולמות הרחבים בהם מוצגים לראווה אלפי אוספי בולים. רשימה מפורטת על התערוכה וסדריה תוכל למצוא בתוך החוברת.

בימים אלה כשפולין הפכה למרכז בולאי בינלאומי, מביא לפנינו מר ז. אדלר רשימה מקיפה על יחסי דואר אויר ונתיבי תעופה שהתקיימו בין ממשלת המנדט בפלשתינה לבין פולין, וכן על היווצרותם של יחסים אלה בין ממשלת ישראל לבין פולין. למאמר גלוי תצלומי חותמות דואר שנמצאו בשימוש במשך התקופה הזו.

בעוד רבים נוסעים מישראל לארצות-הצפון הגיע ארצה איש מן הגולה אשר מבקש להשתקע בארץ. עשר שנים המתין הצייר א. אדלר עד שהתירו שלטונות רומניה את עלייתו ארצה. פרטים על הקריירה האמנותית שלו ועל נסיונו הרב בציור בולים יימצאו ברשימה „ראיון עם...“ מאת העורך.

למי הקיץ הם ימי הטיולים הגדולים. רבים מאתנו חוזרים כעת ממסעותיהם בחוץ לארץ ובפניהם ספורי אלף לילה ולילה. עתה הגיע הזמן לטייל גם בתוך ארצנו שאם כי גבולותיה צרים ושטחה מעט, עדיין אינה מוכרת לנו במדה מספקת. נוכל לצאת לטיול בהנהגתו של מר עזריאל הירש המביא לפנינו הפעם את רשימתו האחרונה בסדרת הטיולים ברחבי הארץ, בעקבות בולים.

על בולים אחרים הראויים שיטילו עליהם חרם, מספר ד"ר אופיר במאמרו „בולים על סף חרם“. בולים אלה הם הוצאות בלתי-חוקיות המתכוונות להתעשר על חשבון הלקוחות הבולאיים, בניגוד לתקנות פ"פ. כמוכן נמצא ביניהם בולים שהופיעו ביוזמתם של ספסרים, ללא אישורן של הממשלות הנוגעות בדבר.

מלבר כל אלה תמצא בחוברת את המדורים הקבועים, ואנו מקוים שתפיק קורת-רוח מקריאתם.

בברכה

ש. שליט

חדשות הבולאות בישראל

נדחו ההצעות לבולי השואה

כל ההצעות שהוגשו בענין בול השואה והגבורה, לפי הזמנתו של השירות הבולאי בישראל נדחו.

ביא בשוּבֹלו של הבול פסקה לציון לכידתו של הצורר הנאצי גורמים שונים תבעו זה זמן רב להקדיש בישראל בול זכרון מיוחד לשואה, אך השי-רות הבולאי הסתפק עד כה בהטבעת חותמות-דואר מיוחדות שהופיעו בעצרות וזכרון לשואה.

במדינות שונות, כגון פולין, צרפת, צ'כוסלובקיה, אוסטריה ואף גרמניה המזרחית הוצאו בולים מיוחדים לציון זוויות הנאצים, הדואר הפולני אף מצא לנכון להבליט את הנקודה היהודית שבשואה והוציא שני בולי זכרון — אחד למלאות 5 שנים לפרוץ המרד בגיטו וארשה, צויר על-פי כרוזה של א. טום ומראה דמות גבר ואישה בעמדה, כשרוביהם בידיהם. הבול השני נכלל בסדרה בת שלושה בולים שהוקדשו לאנדרטות ידועות בוארשה. אחד הבולים בסדרה זו מראה קטע מתוך אנדרטה, שהוקמה לזכר מגיני הגיטו, מעשה ידי הפסל היהודי נתן רפפירט.

אגף לנוער בתערוכת "תביב"

חלקו של הנוער לא יקופח חלי-לה, בתערוכה הלאומית "תביב" כיוון שמארגניה יקצו אגף מיוחד

סמל תערוכת "תביב"

שבו יוכל הנוער להפגין את הש-גיו באיסוף בולים. אנו מקווים שהנוער הבולאי לא יכזיב את התקוות שתולה בו התאחדות אגודות הבולאים.

המשתתפים ב"פולסקה-60"

להלן רשימת הבולאים הישראליים המשתתפים בתע-רוכת הבולים הבינלאומית "פולסקה-60":

אריה ספיר — בולי פולין;
זיגי אדלר — טיסות (פולין)—
א"י; דב קרון — אימפריה
בריטית; צ. מסטבוים —
"ילדים ע"ג בולים"; ישראלי
סגל — "שופני ע"ג בולים";
ש. שליט — הירחון "בולים"
(באגף לספרות).

ממקור מהימן נודע לנו, כי כמה ציירים בארץ נתבקשו להגיש הצעות חדשות שייב-חנו על-ידי ועדה מיוחדת, ש-תהיה הפוסקת האחרונה בבחי-רת שני בולים מתאימים. בש-עתו הוגשו מספר הצעות ל-בולי השואה ואף נבחרו אר-בע ההצעות הטובות, אולם הד-פסתם נדחתה כאמור, קרוב ל-ודאי, שמועד ההופעה יהיה קשור ביום הזכרון ה-18 למרד גיטו וארשה שחל סמוך לחג הפסח. יתכן שהופעתם של שני הבולים להנצחת השואה תשר-לב עם התחלת משפטו של אדולף אייכמן. יש הצעה לה-

בול, תביב" בן 25 אגורות

אנו מפרסמים להלן (ראה בעמוד מס' 5) את תצלומו של בול תערוכת "תביב", שמראה דוור יהודי רוכב על סוס, כשהצוצרת הדואר בפיו.

הבול, שיודפס יחד עם גליון זכרון מוקטן, המוקדש לתע-רוכת "תביב", יופיע בערך נקוב 25 אגורות.

MICHEL RUNDSCHAU

העתון לכל בולאי משכיל
מתקבלות הזמנות
לשנת 1961

○ ○ ○

לפנות אל:

המרכז הישראלי לבולאות

ת.ד. 2578 תל-אביב

What's New **In Israel Philately**

EXHIBITS FROM ISRAEL AT "POLSKA 60"

Five exhibitors from Israel will be represented at POLSKA 60, the gigantic philatelic event which will Warsaw in September into a collectors Mecca.

Mr. Arie Sapir, of Givataim, will present his treasures of Poland; Mr. I. Segal, a member of the Israel Philharmonic Orchestra will show "Chopin on Stamps", a well-built thematic collection; Mr. S. Adler, of Tel-Aviv, will exhibit air-mail covers of Palestine, with special emphasis on

flights to and from Poland; Mr. H. Mastbaum, of Azour, will display another topical collection: Children on Stamps, while Mr. Dov Krohn is sending to Warsaw part of his British Empire collection.

In addition to the above, our magazine will also be exhibited and

compete in the Philatelic Literature section. Mr. S. Shalit, editor of "Bulim", the official organ of the Union of Philatelic Societies in Israel, is going to Warsaw himself, in order to cover the Exhibition and the annual Congress of F.I.P.

An interesting philatelic souvenir related to POLSKA 60 will be a special flight cover issued locally for letters which will be carried by Swiss-air plane from Lod to Warsaw.

PREPARATIONS FOR

In the meantime, Israel's stamp collectors are doing their best to turn the next philatelic exhibition, TAVIV, into a big success. Preparations are now in full swing at the Exhibition Office, 16 Hess Street, Tel-Aviv. The Authorities have just released a photographic reproduction of the stamp to be issued

TAVIV IN FULL SWING

on this occasion which will feature an 18th century Jewish post rider complete with bugle, as portrayed on a contem-

בול תערוכת "תב"ב"
The new "Taviv" stamp

porary etching from the Ghetto of Prague. The stamp will be printed on toned paper and perforated 14:13. The denomination is 25 agorot. The exhibition emblem appears on the tab.

NEW DESIGNS FOR HOLOCAUST STAMP

After having approved a final decision for the issue of a special stamp in memory of the six million Jews who were killed in the Second World War, to appear next spring, the Israel Postal Authorities have now decided to order new proposals for this stamp from several leading designers, as the one previously adopted was later found to be unsufficiently expressive of this tragic motif.

ORCHESTRA COMMEMORATIVE TO APPEAR NEXT YEAR

The issue of a commemorative stamp for the 25th anniversary of the Israel Philharmonic Orchestra has already been decided upon. The stamp will pay due tribute to a world-famous musical ensemble who also represents one of the major cultural achievements of our country.

NEW CARDS AND COUPONS

New International Reply Coupons have been issued in Israel as well as new post cards with reply cards attached to them. These are for inland use.

הבולאות בעולם

ארה"ב

בול זכרון נוסף בסדרת "אברירי החירות" יצא לזכר ג'וזפה גריבלדי,

מאחד איטליה שחי במאה ה-19. הבול יצא ב-7 לספטמבר בערכים 4 סנט ו-8 סנט.

פורטוגל

סדרת זכרון בת ששה בולים יצאה בפורטוגל והיא מגלמת ספור שלם בתולדות גילויין של ארצות לפני 500 שנה. בשנת 1460 נפטר הנסיך הגריק המכונה הנרי יורד-הים אם כי מימיו לא הפליג בספינה. אולם הוא היה פטרונם של הספנים וי יום המסעות שבהם הגיעו הפור- טוגים במאה ה-15 לאפריקה ה- מערבית, הדרומית והמזרחית, וי גילו את דרך הים להודו.

דיוקנו של הנסיך דון הגריק נראה על בול בן 3,50, וכן נמצא על הבולים מפה עתיקה המתארת את הקצה הדרומי-מערבי של פור- טוגל — כף סנט-וינסנט וכף- סאגרש. בוית הימנית העליונה של המפה מופיע מכשיר ניווט מ- סוגן.

אוסטריה

כשם שאיש זוכה להגיגות יובל כן זוכה להן גם כביש. והמדובר הפעם בכביש האלפים, "גרוסגלוק- נר" שסלילתו נמשכה חמש שנים, והוא נמצא במעבר האלפים ה- גבוה ביותר.

במלאת 25 שנה להשלמתו של כביש זה הוציא הדואר האוסטרי בול זכרון לכבודו ובו נראה קטע מתוך הדרך המתפתלת על רקע "גרוסגלוקנר".

אלבניה

אלבניה, הקטנה בדמוקרטיות ה- עממיות אינה מרבה בהוצאת ב- לים כמו חברותיה. בכל זאת יצאו בה בחודש אוגוסט שתי סדרות חדשות. האחת הופיעה למלאת 40 שנה לקרב על וולורה נגד הכוב- שים האיטלקים. היא מונה 3 ב- לים שבכולם איתו הצירוף עצמו — לוחם אלבני מניף רובה ושם רגלו על תותח שנלקח מן האויב.

הסדרה השניה המונה אף היא 3 בולים מוקדשת לחנוכת הקו ה- אוירי הסילוני בין מוסקבה לטי- רנה. בירת אלבניה. בשלושת ה- בולים רואים את הקרמלין, את מגדל השעון של טירנה, ומטוס סילוני סובייטי בטיסה.

פאראגוואי

הדואר הפאראגוואי הוציא לא מכבר סדרה בת שבעה בולים אולימפיים, שרובם מתארים קט- עי משחק שונים בכדורסל.

הבולים שהופיעו בערכים שו- נים, הדפסו בצבעים ססגוניים ו- בפינה העליונה ציור הסמל הא- לימפי — חמישה עיגולים שזורים זה בזה.

הוואי

ההגירה היפאנית להוואי גמשת כבר כ-75 שנה. מאז נחתם חוזה הגירה בין הקיסר לבין הממשלה המלוכותית של הוואי.

כיום הפכה הוואי לחברה ה-50 בארצות-הברית של אמריקה, ובי- תוכה יש קהילה יפאנית לא-מבו- טלת. לציון תאריך זה הוציא ה- דואר היפאני בול מיוחד. שהופיע ב-20 לאוגוסט והוא מתאר קשת המגשרת בין ניצני דובדבן לבין פרי אגס המסמל את הוואי.

איטליה

בול זכרון איטלקי לזכר ויטוריו בוטגו הופיע בערך 30 לירי- סות. הבול יצא ב-23 לאוגוסט ו- צבעו אחר — חום, הוא מראה אנדרטת זכרון למנהיג האיטלקי המנוח.

הודו

לחודשים הבאים מכינה ממשלת הודו תכנית בולים עשירה. כ-15 לספטמבר יצא בול לכבוד ד"ר ויסווסואריה, מהנדס ופוליטיקאי נודע. בנובמבר יצא בול ליוניצ"ף לכבוד יום הילד. כן יצא הבול לכבוד יום הולדתו המאה של רבינדרות טגורי המשורר הנודע. כן תופיע סדרת קאלידזה, שתתאר נושאים מתוך השירה העתיקה.

נפאל

ליום הולדתו ה-41 של מלך נפאל, יצא במדינה זעירה זו בול זכרון בן 1 רופיה. הבול מתאר את הוד-מלכותו בבגדי מלכות כשעל ראשו כתר המלוכה.

פורמוזה

הדואר של סין הלאומית ה- ציא לא מכבר סדרה רבגונית ה- מוקדשת לציור. הסדרה מכילה 4 בולים המראים ארבע תמונות מפורסמות הנמצאות ב"מוזיאון ה- ארמון".

צ'כוסלובקיה

בסוף יולי הוציא הדואר ה- צ'כוסלובקי סדרה חדשה בת 5 בולים לציון "תוכנית החומש" השלישית של צ'כוסלובקיה. הבולים שהופיעו בערכים שו- נים (מתארים את מכלות "סטאלין" 10) הלך — בירוק וכחול; תח-

נת כוח (20 ה' — באדום, ירוק וכחול); מפעלי ברזל ע"ש גו- ט וואלד (30 ה' — אפור על רקע וורוד); טרקטור בשדה (40 ה' — יתיר (60 וכחול); ותעשית. ה- נפט (ירוק, כחול ו- כתום).

"פולסקה 60"

שבוע ימים תימשך תערוכת "פולסקה 60" שתיפתח בשבת, ה-3 לחודש ספטמבר, ושבוע ימים ינהרו למקום מבקרים, חובבים, סחריימולים, בנינוער וסתם בטלנים במספר עצום ורב.

כנסו בוורשה מכל קצוי תבל, וביניהם כזכור לכולנו ד"ר ו. הקסטר מחיפה.

בשעה שלוש אחר הצהריים יצא למכירה בול התערוכה שערך הנקוב 10 זלי והוא נרשם ערך מוסף בגובה אותו

סכום, שנועד לכיסוי הוצאות התערוכה. אנו מקוים שידידינו יוכלו לפלס להם דרך בדוחק העתיד להתהוות, ואולי יזכרו אותנו לטובה וישלחו לנו מעטפת יום ראשון.

באותה שעה יתרוצצו בודאי קומיסרים רבים מבין בני 37 המדינות המשתתפות בתערוכה, לבדוק אם האוספים שיהיה להם ממונים הוצגו כה

התערוכה תתקיים בהיכל הרבנות והמדע הנמצא במקום מרכזי בוורשה, לא הרחק מתחנת הרכבת. עשרים אולמות שיהיו מסומנים על פי אותיות האלף-בית הלטיני, ושטחם היכולל 6000 מטר מרובע יכילו את מיטב הישגיה של הבולאות העולמית שתוצג לעין כל. הרבנים מבקרים שיעברו בשתי הקומות עצומות השטח של ההיכל, ידקקו לשעות רבות כדי לבדוק את תוכנו של המסגרות השורנות שמספרן הכללי אינו פחות מ-2800.

שני סוגי מסגרות יהיו מצויים בתערוכה: הסוג האחד נועד לתצוגות רשמיות, והסוג השני נתיחד לתצוגות כבוד. בהן נמצא כרגיל את אוסף הבולים של הוד מלכותה מלכת בריטניה, את אוסף הבולים של סיר ג'ון וילסון, וכן את אוספיהם של חשמונים ובישופים.

בחזירים תותקן תאורה מלאכותית בלבד, כיון שאין לסמוך על אור השמש הצפוני שיאיר במדה מספקת את כל אוצרות הבולים התלויים לראווה על קירות הארמון. בתוך המסגרות עצמן תותקן תאורה נוספת. נוסף לכך ישררו באולמות מדות חום קבועות ומוטות כפי שנהוג במוזיאונים. בקצה התערוכה יוקצה אגף מיוחד לאוספיהם של בולאים מקרב הנוער.

בתוכנית יום התערוכה הראשון שנתפרסמה כבר באופן ארעי אנו מוצאים פתיחה חגיגית שתתקיים בבוקר, ומיד לאחריה ישיבת פתיחה של חבר שופטי התערוכה שית

לכה, אולם לאחר הטרדה והיגיעה הרבה שנפלו בחלקם יוזמנו כל הקומיסרים שהגיעו לוורשה, למסיבת קוקטייל שתיערך לכבודם, אחר-הצהריים בחסותו של נשיא הפדרציה הבינלאומית בפולניה.

ביום המחרת יתקיים כנס בולאי לנוער שיסתיים בסיום מאורגן באולמות התערוכה.

המבקרים מארצות נכר שהגיעו לוורשה בקבוצות מאורגנות, ברכבות או במטוסים זכו להקלות מכס שונות, ולתקנות נוחות בשימוש מטבע זר ולצורך זה פירסמו שלטונות התערוכה מראש רשימת תעריפי מטבע, אולם לשווא חיפשו בנייהם את שער המטבע הישראלי שמקומו נפקד.

ביום ה-11 לחודש ספטמבר תינצל התערוכה. פועלות נקיון יתרוצצו לנקות את החדרים ולהדיחם מאבק של 70 ארצות תבל. הזוכים בפרסים יחזרו לבתייהם נושאים מזכרות יקרות, ואילו אחרים יחזרו ריקם בפחי נפש. נקווה שאספנינו המשתתפים בתערוכה לא יכזיבו את מסורת ההשגים הטובים שהמורה להם מתערוכות בינלאומיות קודמות.

עורך "בולים" ל"פולסקה 60"

עורך הירחון מר ש. שליט נוסע לתערוכה "פולסקה 60" וכפי הנראה ישמש עתונאי ישראלי יחיד בתערוכה זו.

מר שליט כבר קנה לו נסיון רב בתערוכות בינלאומיות ועדיין זכורות לנו רשימותיו מתערוכת "אינטרפרוסטה-59" ו"סיציליה-59", שנערכו בפלרמו ובהמבורג.

גם הפעם ישגר לנו רשימות ממקור ראשון ואת רשמיו מן התערוכה יסכם לפני הקוראים בחוברת הבאה.

האם כדאי להתחלף עם חו"ל

מאת: שלמה שמגר

נמנה אני עם המאושרים, שאין להם "בעיות" מבחינת החלפת בולים עם חו"ל. אין לי, ומעולם לא היה לי, ריב עם שום "רשות מוסמכת" או שלוחותיה. מימי לא הוזמנתי למשמרה הכלכלית והזין מפעם אחת, כאשר ביוזמתי חצי יום במכס כדי לקבל מעטפה עם בולים של מושבות-ספרד (שלא היו שווים אפילו בזכו של חצי שעה) לא פתחו לי מכתבים מחו"ל ולא הוטרדתי ע"י צנזורים, בוחנים ובודקים למיניהם.

לכאורה — אלה הם תנאים אידיאליים להתחלפת-בולים עם חו"ל. הואיל ואין עוקבים אחרי ואין בולשים אחרי, כמו אחרי "אומללים" מסויימים המקיימים קשר אמיץ ופורה עם ארצות רבות — וגם סופגים, לפעמים, קנסות והחרמות — יכולתי לשלוח ולקבל בולים אפילו מעל לעשר לירות שהן כיום המיכסה הרשמית המותרת לבולאי.

ואף על פי כן — אין אני מצל את מצבי הנוח. קשרי-החליפין שהייתי מקיים עם "פרטנרים" בארצות שונות נצטמצמו כיום ל-שתיים-שלוש כתובות של ידידים, שאני שולח להם בולים ישראלים ומקבל מהם תמורה בבולי ארצות תיהם. הקורס-פונדנציה הזאת נור בעת יותר מתוך חובת-נימוס מ' אשר כדאיות ותועלת ממשית. אפ' שר לומר, שאלה הם קשרים "כרוי-ניים", שלא נעים לנתק אותם. אבל, סדירות ותדירות — אין בהם. אינני מגיע כלל ל"מיכסה" של עשר לירות לחודש, אם כי יתכן, שכאשר אני שולח לידיד, פעם בשלושה חודשים, את הבולים החדשים שהופיעו בארצנו — הרי הסכום אינו, בדיוק, עשר לירות כי אם, אולי 11 לירות ושלושים ושמונה וחצי אגורות...

מה גרם למצב זה, שאינו, חלילה תופעה פרטית ובלעדית שלי? מדוע חדלים אספנים ישראלים להתחלף עם חו"ל?

דומני, כי אין כאן גורם מכריע

אחד כי אם מספר סיבות מסייעות. ראשית, צריך להביא בחשבון, כי הביקוש לבולי ישראל בחו"ל אינו מה שהיה פעם. כיום, מצטמצם והולך מספר האספנים בחו"ל הפונים אלינו בהצעות חילופים. עובר דה ז' כשלעצמה מונעת התפתחות של קשרי-החילופים החדשים. לפנים, כשהיה פונה אלי אספן ממדינה נידחת שענינה אותי — הייתי משיב לו בחיוב ובא אתו בקשרים. כיום, או שהאיש ממדגסקר או מ' ציילון אינו פונה אלי (כי קרנם של בולי ישראל ירדה ויש לו מיבהר עצום של מדינות חדשות שאפשר לבוא אתן בקשרים) או, אם הוא מעונין מאד בבולי ישראל דווקא, הריהו רוכש אותם בארצו — כי אין לך מקום עלי אדמות, שאין שם סוכן או סוכן-מישנה של השרות הבולאי הישראלי, שאיגן רשת מסחרית חובקת-הכל.

סיבה אחרת להפסקת קשרי-החליפים הן ההטרדות במכס. אני כאמור, אינני קרוב ישיר ועל כן אינני מדבר מתוך שגפעת, אבל, אין זה סוד, שעל בולאים רבים נמאס הנהוג של פתיחת מכתביהם בנוכחותם; מתן הסבר לכל פריט ופריט, הגשת חשבוניות, הוכחות ואסמכתות וכיוצא באלה. פעוט, לא כדאי לבזבז את הזמן. אמנם, ידוע לכולנו, כי יש במחנה שלנו כאלה שאינם רואים את עצמם כבולים למיכסה של עשר ל"י ("עלובות") והם מקיימים קשרים מסחריים ענפים. למסחר-בבולים

חסר לחם רק, "התואר" — והטוהר. אלה, בדרך כלל, אינם נרתעים מפני המכס ואף דואגים להצטייד בכל האסמכתות הדרושות. אבל, היהודי "הקטן", המקבל מכתבים עם בולים פעמיים בחודש, וניח פעם מבליגה ופעם מהולנד, ובכל מכתב בולים בלא-יותר מחמש ל"י — יהודי זה נמאס עליו להוכיח כל פעם, שקיבל רק בולים במחז' צית הסכום ויש לו עוד עודף ליד כותו. ובמרוצת-הזמן — מעדיף הוא לוותר על העונג של קבלת מכתבים מחו"ל.

ועוד סיבה למצב המתהווה והולך בשטח זה: דמיהמשלות הגבוהים. עשיתי חשבון של היחס בין משר כורתי בשנת 1948 ומשכורתי כיום, לבין דמיהמשלות של מכתב רשום בדואר-אוויר לאירופה בזמן קום המדינה וזכות — הגעתי למסקנה (העגומה או המשמחת) שעלי להש-תכר כיום 2000 ל"י לחודש כדי לשמור על אותה פרופורציה עצמה. תעריפי-הדואר התיקרו אצלנו ב-צורה כזאת ששוב אין שום טעם (ולפעמים אין גם יכולת) דקיים ולפתח קשרים עם חו"ל. מבחינה זו יש שתי אפשרויות: או שאני מבזבז לירה לפחות (בלי לדבר על השקעת-הזמן בניהול קורס-פונדנציה) כדי לקבל מארץ זו או אחרת, מיד עם הופעתו, כל בול חדש (שערכו הנקוב, בדרך כלל, אינו מגיע אפילו לרבע לירה) או שאני מחכה שלשה חדשים או חצי שנה, עד שמצטבר בידי שות-פי בחו"ל "מלאי" מספיק של הוצאות חדשות, המצדיק משלוח של מכתב רשום בדואר-אוויר ממקום, כמו, למשל, אוסטרליה במקרה הראשון — נוסף על מחיר הבול החדש החדש "היטל" שאינו מוצדק בשום פנים. במקרה השני — עלי להמתין זמן רב כדי שהאוסף שלי מעודכן — וגם זה איננו נעים, שהרי כל אספן מעונין תמיד ל-

האם כדאי להתחלף עם חו"ל (סוף)

תשאלו: ובכן, מה לעשות? בנאמנות שלי: אינני יודע. נראה לי, שע"י צמצום הקשרים האישיים שלנו עם חו"ל יורד לטמיון נכס השפעה חשוב אבל, כיצד להצילו במצב הכלכלי והפסיכולוגי הנוכחי? — לא אדע. ברור לי רק דבר אחד: כל הכשרון של מארגני ה"הסברה המדינית שלנו בחו"ל וכל היעילות המסחרית של סוכני ה"שרות הבולאי לא תמלאנה את החלל הזה. כי ידידים אמיתיים — אין אתה רוכש אלא ע"י קשר בדרג אישי.

רות דמי"שלוח, עלית הערך ה"נקוב של בול"ישראל בצורה שאין דומה לה בארצות אחרות. חוסר ענין בבולינו בחו"ל ואולי גם ירידה של "המתח הפטרייטי" אצלנו — כל אלה הניעו את האספן המ"מוצע להצטמצם. אספנים רבים התוודו בפני: "מה הטעם לענות על מודעה או מכתב מחו"ל? אם אביע נכונות לבוא במגע אתו, הרי יכתוב לי האיש מיד: "כל מה שחסר לי הוא דואר עברי 7-8-9". וכי אפשר, בכלל להתחסס לפניות כאלה ברצינות?"...

השיג כל בול חדש מיד אחרי שהוא מופיע.

מה אני עושה, איפוא? אני קונה את הבול החדש בארץ. סוף-סוף גם הסוחר הוא יהודי וזקוק לפרי נסה. ואם הוא נותן לי שרות של הוצאות חדשות במועדן ומבלי שהדבר כרוך בבלבול-מוח ובהת"רוצצות וכתובות מכתבים והדבקות בולים בסכומים שאינם לפי גדול כיסי — למה לא אתן לו להרוויח? למה אבזבז 65 אגורות על מכתב בדואר-אוויר לאמריקה כדי להזמין משם בול של חמשה סנט? ולמה יבזבז השותף שלי באמריקה עוד רבע דולר למטרה "פרודוקטיבית" זו?

כזהו המצב — והעובדה שאספנים רבים מאד מתמסרים כיום לאיסוף-תמונות (כוונתי לתמימאטיקה) עוד מגבירה את הנטייה הזאת. סוף-סוף, אין אספן תימטי מסוגל לעמוד בקשרים עם כל מדינה ומדינה, שבה עלול להופיע "נושא" המעניין אותו. אין לו ברירה אלא להסתייע בשרותו של סוחר (מקומי או זר) המרכז את כל הנחוץ לאספן.

אין זאת אומרת, שקשרי-החלופים שלנו עם חו"ל נגמרים והולכים. אדרבא, אולי יש אפילו מברחינה אסטטיסטית, עליה בכמויות, שאם לא כן — לא היו הסוחרים המקומיים בוכים על היבוא ע"י אספנים המקבלים כמויות "כדאיות" של בולים מחו"ל.

אבל (ועל כך יש להצטער) גוטשים הקשרים של האספן בתורו לב עם חו"ל. כוונתי לאותם קשרים אישיים, ידידותיים, העושים נפשות לעם ישראל ולמדינת ישראל.

לאספן הקטן והבינוני, שכל מכ"ת שלו לחו"ל שווה יותר מעשר כרונות-תעמולה רשמיות — לא משתלם עוד להתחלף. הגבלות גישה ביורוקרטית קפדנית, התיק-

הכסף ככפולת מאגנים...
המאגן הוא מאגן הכפולות

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טיול בדרום הארץ

מאת עוזר

עוד מימי אברהם אבינו שימשה מרכז לשלטון הרומאי שממנו פיקח על מבצרי הדרום. העיר נחר רבה על ידי הערבים בראשית הר מאה השביעית, ומאז שמשה מקום הניה ושוק לשבטי הבדואים. בסתו 1948 נכבשה העיר על ידי כוחות ישראל.

עם צאתנו את העיר זכרנו את בול הנגב שהופיע ביום 26.12.50. הפעם היתה מטרת נסיעתנו — אילת. עברנו בעף על פני הישרים כפרי ירוחם, שדה בוקר, באר מנחם, יוטבתה, באר אורה והגענו נו לאילת מכוס אבק כמו גמלים בדואים. לפני השקיעה עוד ראינו את הרי אדום, הרי מדין ומפרץ אילת שבו שטו סירות בעלות קרקעית של זכוכית.

כבר בימי קדם היתה אילת עיר נמל חשובה ושלמה המלך שגר מר מנה צי אניות לאפריקה. במאה ה-12 היתה אילת עמדה צלבנית חשובה. וכיום היא עיר נמל ההולכת ומתפתחת אך עדיין נלחמת בכל עוז על זיכוי ממס הכנסה.

לכבודה הופיע בול אילת, דואר אור, ביום 6.4.54.

חזרנו במטוס ומן האור ראינו את מעלה העקרבס וסלע האריה

בול הטכניון

המפרסם, שגם לכבודו יצא בול הוא בול סלע האריה, דואר אור, שהופיע ביום 5.4.54. המטוס חולף גם על פני העיר

ראשונה לערים היתה לנו יפו שהיום היא חלק מתל-אביב רבתי. יפו נמנית על הערים העתיקות ביותר בעולם והיא נזכרת עוד בכתבי המצרים הקדמונים, ובמכתבי תל-עמאר נה. בימי שלמה המלך היתה יפו עיר הנמל של המדינה העברית, ואליה הגיעו ספינות נושאות ארזים מן הלבנון לבנין בית-המקדש וארמון המלך.

האויב. הצלבנים קראו ליבנה בשם יבלין ובשנת 1123 ניצח עוצר הר מלוכה הירושלמית את צבאות מצרים בקרב שנתחולל במקום זה. (באותה תקופה היה המלך בלדווין השני בשבי האויב).

בלגיה הוציא בול לזכר בלדווין מקושטא (צומשטיין 808).

הגענו לאשקלון שמימי פלישתם היתה עיר נוכרית בארץ ועברה מעם לעם, משלו בה בזה אחר זה היוונים, הרומאים, הערבים, הצלבנים ובשנת 1270 החריב אותה כליל הסולטן ביברס. בשנת 1948 שוחררה אשקלון בידי כוחות צה"ל והוקמה בה עיר חדשה.

בול אשקלון, דואר אור, הופיע ביום 24.2.60.

בצאתנו את אשקלון פנינו דרך מה והגענו ליד-מרדכי הנמצאת על גבול רצועת עזה. ישוב זה עמד בהתקפה כבדה ביותר בתקופת מלחמת השחרור. במשך זמן מה נפל המקום בידי הערבים ושוחרר שוב בי-5 לנובמבר, 1948. ראינו את בריכת המים שנהרסה לגמרי בהתקפות ואת פסל הגבורה שבי מקום. זכרנו את בול יד מרדכי שיצא ביום העצמאות תשי"ב.

חזרנו מעט צפונה בכביש ואחר פנינו מזרחה בכביש אשקלון בית גוברין בדרך אל באר-שבע. עברנו את כוכב, חלץ על בארות הנפט שלה, ברוח-חיל, ניר-עם, פנינו בכביש סעד ועלינו על הכביש הראשי עזה—באר-שבע. לשני צדי הרכביש ראינו ישובים חדשים שקמו לאחר קום המדינה.

באר-שבע נראית למרחוק במאות בנייני השיכונים החדשים שהוקמו בה, העיר העתיקה שידועה לנו

מיפו נמלט יונה הנביא אל רחבי הים כאשר סרב לקבל את הובת הנבואה. בשנת 140 לפה"ס נכבשה העיר על ידי שמעון הנשיא מבית החשמונאים. היא נקראה מתחום ארץ יהודה על ידי פומפיוס אך יוליוס קיסר החזיר את העיר ליהודה. איטליה כבדה את זכרו של יוליוס קיסר בהוצאת בול לכבודו (צומשטיין 648).

בול הנגב

העיר נתפרסמה בתקופת המרד נגד הרומאים בשנת 67 לספירה. לאחר חורבן ירושלים התישב סביבה קהילות יהודיות, והישוב היהודי בה הופיע ונעלם לסרוגין בימי הביניים. ההתישבות החדשה ביפו החלה בשנת 1833. לכבודה יצא בול יפו, דואר אור, בן 1000 פ"ר שהופיע ביום 16.3.53. עד להקמת המדינה היתה יפו עיר ערבית, אך בתוך מלחמת השחרור נמלטו תושביה ואת מקומם תפסו מיד עולים חדשים חסרי בית.

סיירנו קצת בסמטאותיה העתיקות של יפו ופנינו מזרחה לכביש ירושלים אך לפני סובב הרטוב פנינו לכביש החוף והגענו ליבנה. ביבנה היה מושב הסנהדרין מיד לאחר חורבן ירושלים, וידוע כיצד קבל אותה יוחנן בן זכאי מידי אספסיאנוס ערב נפילת העיר בידי

בעקבות בולי ישראל

יאל הירש

לפני עשר שנים הופיע בול הארץ
ניברסיטה העברית בירושלים ביום
9.5.50.

כשחזרנו לעיר עברנו את בנין
הדואר המרכזי בירושלים ונזכרנו
בבית הדואר הישן, האוסטרי, שבו
השתמשו במאה הקודמת. לזכרו
יצאו בולי תבים שהופיעו ביום
13.10.54. עברנו אל בית הנכנס
הלאומי, "בצלאל" שלכבודו הופיע
בול יובל - בצלאל - ביום 29.4.57.

על יד בנין הכנסת במקום שהיתה
המזבלה של ירושלים מתנוססת
עכשיו מנורת מתכת, מתנת יהודי
אנגליה. שנים אחדות לפני הקמת
הגן והעמדת המנורה יצא בארץ בול
המנורה ביום 27.2.52, שהרי כזכור
הוא סמל מדינת ישראל.

לפני עוזבנו את העיר אנו רואים
את בניני האומה שמאו הוקמה בס
תערוכת העשור סיימו לבנותם.
לכבוד התערוכה יצא ביום 2.7.58
בול תערוכת העשור.

עכשיו נסתיימה התערוכה; בבנין
יני התערוכה משמעים קונצרטים
או עורכים נשפים שנתיים לסטור
דנטים, הגיע הזמן שנחזור לביתנו
שבת-לאביב, אך נראה שדווקא על
עירנו לא הרחבנו עדיין את הדבור.
לפני תשע שנים מלאו 40 שנה

בניי האומה בירושלים

לתל-אביב וביום 22.3.51 יצא בול
תל-אביב בת ארבעים.

בתל-אביב אנו מכירים היטב את
תחילת רחוב הרצל, המקום בו עמד
זה פעם הגמנסיה העברית הראשון
(המשך בעמוד 12)

חשמונאים ושוב נחרבה בידי הרר
מאים בשנת 70 לספירה. לציון ה-
כיבוש הקים טיטוס את קשת הנצח
חון המפורסמת ברומא, והדואר
האיטלקי ציין גם הוא בבול את
שער הנצחון של טיטוס (צומשטיין
1019).

ירושלים נתגלגלה מידי הרומאים
לידי הביזנטים, יורשיהם. בשנת
638 כבשה הערבים, ובשנת 1099
הופיעו לה אדונים חדשים הם ה-
צלבים, ששלטונם ארך כמעט מאה
שנה.

בלגיה הנציחה בבול (צומשטיין
807) את זכר רוברט מירושלים.

בשנת 1260 ראתה ירושלים פני
כובשים חדשים ומוזרים מכל קוד-
מיהם, הלא הם המונגולים שהחריבו
את העיר ובתוך העיר גם את ה-
קהילה היהודית הקטנה.

שוב בשנת 1517 כבשו התורכים
את ירושלים, סולטן התורכים סר
לימאן המפואר הקיף את העיר ב-
חומה חדשה שנשארה עד ימינו
אלה.

תורכיה הוציאה בול מיוחד ל-
מלאת 400 שנה למסגד סולימאן
(צומשטיין 1405).

במשך ארבע מאות שנה שלטו
התורכים בירושלים עד שכבשה
האנגלים, ועם עוזבם את הארץ
השאירו לנו את העיר עיזבון, אולם
אז התנהלו בעיר קרבות מרים עד
שהוקם שלטון עברי בחלקה העברי,
ואילו העיר העתיקה נפלה בידי
שלטונות הממלכה ההאשמית של
ירדן. עלינו על הר ציון והשקפנו
משם על העיר העתיקה והתל ה-
מערבי. בין שפע כנסיות ומנזרים
מתנוססת כפתו העגולה של מסגד
עומר שלכבודו יצא בול תורכי
(צומשטיין 671).

הרימונו עינינו אל הר הצופים
המנותק וראינו את בניני האוניבר-
סיטה בה נאכלים ספרי הספריה
הלאומית על ידי העש מזה שנים
עשרה שנה.

הביזנטית הקדומה עבדה. הוא ממ-
שיך ועובר על פני השפלה עד הגי-
עו ללוד. מלוד אנו נוסעים בדרך
לירושלים. עברנו את רמלה וראי-

בול יובל תל-אביב

נו את המגדל העתיק שבה. כאשר
נכנסנו לכביש הגבורה ראינו שוב
ישובים חדשים שצצו כולם לאחר
הקמת המדינה. עברנו את אשתאול
ומסעף שמשון ונכנסנו אל שער
הגיא.

לציון מקום זה יצא בול שער ה-
גיא, דואר אויר שמחירו 100 פ'ר'
והוא הופיע ביום 2.3.54.

לאורך הדרך מפורזים שלדי מכר-
ניות שרופות מימי מלחמת השחר
רור. מעל אבירגוש מזדקר פסלה
של האם הקדושה וממול, מעבר
לכרמי זיתים נראית ירושלים.

ביום 16.2.49 הופיע בול ירושלים
שמחירו 250 פ'ר'.

תולדותיה של ירושלים ידועות
ומפורסמות בעולם כולו. היא נז-
כרת לראשונה עוד בסוף האלף
השני שלפני ספירת הנוצרים, בכת'
בי מצרים. בשנת 587 לפה"ס נה-
רבה על ידי נבוכדנצר ונבנתה מ-
חדש על ידי עולי בבל בשנת 445.
עם כיבושי אלכסנדר מוקדון, באה
העיר בעול מלכות יוון. אין פלא
שיוון לא פסחה על זכר אלכסנדר
מוקדון, גדול מלכיה, והוציאה בול
ליום לכבודו (צומשטיין 457, 741,
834).

שוב שוחררה העיר על ידי ה-

בולאים שהגיעו לסף החרם

סוחרים בנייריורק, מבלי ידיעתה של ממשלת פרגואי.

8. מבולי פנמה — הופיע בול בן 1 ב/ו, נושא הדפס רכב C.E.R.A.L.

אותו הדפס רכב הוטבע גם על בולי 3 סנט, 15 סנט, ובולי דואר אויר בני 5, 10 ו-20 סנט מסדרת זכויות האדם. בול אחר מסדרת זכויות האדם שערכו הנקוב 50 סנט הופיע בלויית הדפס רכב "8a-C.E.R.A.L. Mayo 1959, Habilitado 8/1.00".

עם הדפס הרכב עלה ערכו הנקוב של הבול ל-1 ב/ו, לצערנו לא הוצא כל החומר המגוון הזה ע"י גוף ממשלתי אלא גורמים פרטיים ביריח.

לאחר שהוראינו דוגמאות מעטות של בולים פסולים נוכח לקדם בברכה את פעולתה של הוועדה במלני חמה לנידונים של בולים אלה. בזאת זקוקה הוועדה לתמיכה מתמדת מצד הבולאים הבודדים, וכל בולאי הנקרה, לפני הוצאת בולים מפוקפקת, ייטיב לעשות אם יודיע על כך לוועדה שתבדוק את טיבה ותידנה אותה במקרה הצורך.

(סוף מעמוד 11)

נה הרצליה, ובו רוצים לבנות כיום מגדד שחקים. בתל-אביב אנו מכירים את רח' דיזנגוף ושכונת שפיירא, את היכל התרבות, בנין הוועד הפועל של ההסתדרות המכונה "קרמלין" ואת דוכנו של מלך היפלאפל.

ביום 4.5.59 יצא בול יובל תל-אביב ובנוסף על זה יצא בול אחר לציון מוסד תל-אביבי אחר הוא בול בית ציוני אמריקה. סיימנו למנות את בולי העיר, שתינו אספרסו ופיצחנו גרעינים לזכר בית העם וקולנוע גרלנה שהלכו לעולמם. אחר חורנו גם אנו לבתינו, לשמע את החדשות של שעה חשע.

ליד הפדרציה הבינלאומית לבולאות (פי"פ) קיימת וועדה מיוחדת למלחמה בהוצאת בולים פסולים. הוועדה מפרסמת מדי זמן רשימות בולים שהופיעו במדינות שונות לא לצרכי הדואר כי אם לשם הוצאת כספים בעזרתם מדיהם של תמימים. לפי דעת המומחים אין לכלול בולים כאלה באוסף פים ראויים לשמם, ואין להציגם כתערוכות בינלאומיות או לאומיות.

משום שלא נמסרה למכירה חופשית.

4. מבולי גואטמלה — נודתה סדרת הצלב האדום משנת 1960 — בולי דואר רגיל דואר אויר, משום שמדירה כפול מערכה הנקוב לצרכי הדואר.

5. מבולי קובה — שתי סדרות, פדרת דואר רגיל, וצמדה בלתי משוננת עם שני בולי דואר אויר הופיעו לכבוד האולימפיאדה ה-17. בסדרת הדואר הרגיל נמצאים הערכים הבאים: בול בן 5 סנט מתאר איגרוף; הערך 10 סנט מתאר תרגילי אתלטיקה; ערך 25 סנט מתאר שיוט. בולי דואר הי אויר מתארים משחק כדורגל על גבי ערך נקוב 50 סנט, ובול בן 1 פ' מתאר זריקת דיסקוס. בולים אלה נמכרו חתומים ובלתי חתומים על גבי מעטפה החתומה בזו הלשון:

Cuba Correos Puerto Matanzas 5.6.60.

היינו מתייחסים אליהם בכבוד אילו יצאו בהוצאה רשמית של הי דואר, אולם לרוע המזל נדפסו ביזומתם הפרטית של רמאים.

6. מבולי טורמרינו — ערכים מדומים מסדרת בולי הצפרים — יצאו בלויית הדפס רכב המתאר את סמל שנת הפליטים — העץ שנעקר משורש — ועי"כ הפכו כביכול לבולי פליטים. בולים אלה לא יצאו על ידי הדואר כי אם ביזומתם של אנשים פרטיים.

7. מבולי פרגואי: צמדה של בול שערכו 36 ג' והוא מתאר משחק כדורסל יצאה על ידי חבורת

בזמנו פנתה הוועדה לכל עורכי הקטלוגים הבינלאומיים והמליצה על אי-הכללתם של בולים מפוקפקים. לדאבון לבנו נמצא רק קטלוג אחד — צומשטיין — שהבין את הנזק הבולאי העלול לצמוח מסדרות אלה, ולכן סימן אותן בסימן מיוחד אם גם לא התעלם מהן לחלוטין.

בולים כאלה שערכם הפילאטאי כמוהו כאין, ממשיכים להופיע מדי פעם, אם כי מספרם פוחת והולך לאחרונה בעקבות התגובה השלילית שנתעוררה כנגדם.

כיום עומדת הוועדה לצרף לרשימה המוחרמת את הבולים הבאים:

1. מבולי הרפובליקה העצמאית של ג'ניאה — סדרת בולי הבריאות הלאומית הוכרזה בלתי כשרה בגלל הערך המוסף לצרכי צדקה היעולה על 50% מערכה הפוסטלי בניגוד להחלטת הפדרציה. (ערך הסדרה לצרכי-דואר הוא 240 פרנק, ערכה המוסף 200 פרנק, ומחירה הכולל 440 פרנק).

2. מבולי מרוקו — סדרת קרנות שמן הפיגולים — גם לסדרה זו נתלוה ערך מוסף שנדפס בהדפס רכב על הוצאת הבולים משנת 1956. בעוד שהערך הנקוב המקורי היה 85 פרנק עולה כיום הסדרה במשרדי הדואר 150 פרנק.

3. מבולי מצרים — ביום השנה הידלמהפכה הופיעה צמדה שערכה הנקוב 50 מיל אולם היא נמכרת בהצמדה לחמש סדרות שבכל אחת מהן 6 בולים של 10 מיל כל אחת. במקרה זה הוטל החרם על הצמדה

הצייר אוסבלד אדלר

חוברת וזכרון שיצאה לאור במלאת 100 שנה להופעת הבול הרומני הראשון, כמובן, תוכלו לקרוא, אם אתם מבינים רומנית.

לישראל הגיע רק לפני שבר עות מספר אם כי מאז ומכבר היה אוהד את הרעיון הציורי וגם בעת שהותו ברומניה עבד בשביל הק. ק. ל.

לדעתו מצטיינים בולי ישראל ביופי מיוחד, הוא מוסיף ומספר שיצאו להם מוגיטין טובים גם ברומניה. במיוחד מתפעל מר אדלר מהירות הפעולה הניתנת לאומנים שלנו הן באשר לביצוע והן בחירת הרעיון לציוריהם.

מר אדלר מציין לטובה גם את מאמציהם של המדפיסים בישראל לשפר את רמת הבולים שלנו, והוא מתפעל מקום קשר הדוק בין צייר למדפיס.

אוסבלד אדלר מקוה להצטרף בקרוב לסגל ציירי בולניה, והוא ישתדל גם להסתגל לסגנון המודרני. ני המקובל על רובם. עד הנה, ברומניה, הורגל לסגנון ריאליסטי, טי, שהוא לבדו מניח את דעתם של פרנסי הצבור.

לדעתו הצליחו ציירי הבולים בארץ לבטא את המיוחד והמענין שבארצנו, וכך אומנם חייבים לנו הוג במדינה צעירה שביהיה משמשים לה שגרילים ועזרים בארצות העולם.

עם עליתו ארצה אין מר אדלר פוסק מלהודות על היחס היפה שגילו כלפיו, לדבריו, חבריו ל עבודה, שלא היה בו אף זכר ל צרות עין וקנאה. כן התפעל מ יחסו הלבבי של השרות הבולאי שכבר עתה הזמין להשתתף ב תחרות לציור בול. הוא מקוה ש יוכל להשתלב במהרה בחיים המקצועיים בארץ, ושיצליח ב עיקר בציור בולים.

כך מקוים גם אנו.

מר אדלר דובר רומנית וגרמנית, איש בעל שער מוכסף כבן 48 עתיד להתווסף בקרוב לסגל ציירי בולי ישראל. לפני 10 שנים הגיש מר אדלר בקשה לשלטונות רומניה שיתירו את עליתו ארצה, אולם השלטונות לא גילו נטיה להיפרד בחיפזון מן האיש שהיה אחד מטובי הגרפיקאים בארצו, וכך חוסיף בהכרח להקדיש את מרצו לציור בולים רומניים ברוח ההגשמה הסוציאליסטית, ובולי ישראל צוירו בידי אומנים אחרים שגם אינם נעדרו כשרון, חלילה.

בציור עטיפות לספרים ושטים מעבודותיו בשטח זה זכו בפרסים של הממשלה הרומנית.

הצייר א. אדלר

בשנת 1947 נוספה פרנסה חדשה על פרנסותיו הקודמות כאשר צייר בולי זכרון למלאת 25 שנים לתחילת מורת הפילהרמונית הרומנית. ה בולים מראים את דיוקנו של גי אורג אנסקו ואת האודיטוריום של בוקרסט. מאז יצאו מתחת ידו בולי דואר ובולי זכרון לאנשי רפואה, למשוררים, והיסטוריונים שכולם הוצבו מכור המחצבת הרומנית. הוא צייר גם שתי סדרות בולי ספורט שהופיעו בשנת 1957 וזיכו אותו בשתי מדליות מטעם הוועד הספורטיבי שהוקם ברומא.

על פעילותו בשטח ציור הבולים שהסתכמה בינתיים בלמעלה מ-15 סדרות תוכלו לקרוא רשימה ב-

בשנת 1912 נולד בהונגריה תינוק בשם אוסבלד, כשגדל החל לגלות כשרונות מובהקים לציור וגם סייעה לו מסורת מולדתו הרומנית שנהגה ליצא לשוק הרומני העולמי את הכשרונות הגרפיקאים הבולטים ביותר שבה. הוא השלים את חוק לימודיו ב"זיב" ברגן שבקרונשטד והחל משנת 1934 אפשר היה למצאו בבוקרסט שברומניה בה נתפרסם כגרפיקאי מוכשר. ב-1938 חזר להונגריה ל משך שנה אחת, ובשובו לרומניה ב-1939 פרצה מלחמת העולם הר שניה. לא ארכו הימים ומר אדלר מצא את עצמו במחנה עבודת כפייה ליהודים. בשנת 1945 חלו תמורות מסוימות בארצות אירופה ופועלי עבודות הכפייה שהתגוררו 6 שנים במחנות גבול נידחים הורשו לחזור למקומותיהם. מר אדלר חזר לבוקרסט ונתקבל כחבר באגודת הציירים והאומנים שבמדינה. הוא השתתף בתערוכות ציור אך עיקר פרסומו נבע מעבודות גרפיות שביצע עבור ענפי תעשייה שונים. 4 מיצירותיו נרכשו ע"י מוזיאון הלאומי הרומני.

ב-1957 כשהשתתף בתערוכה הבינלאומית התלת-שנתית טריאנלה, במילנו זכה במדליית כסף לאומני-חוק. שנה לפני כן התפרסמו שתי כרזות מעשה ידיו בחוברת הצרפתית "וונדרה" לחדש דצמבר, העוסקת בפרסומים גרפיים מצטיינים. כן שלח את ידו

המרשל קרל גוסטב מנרהיים

המצביא הפיני ששירת בגדודי הצבא הרוסי והגיע לדרגת פיקוד הגבוה

ביותר בצבא פינלנד

בשנת 1951 נפטר מן העולם. ב-26 לאוקטובר השנה יצא בארצות-הברית בול "אביר החירות" שיישא את דיוקנו של מנרהיים, משחרר העם הפיני, הבול יופיע בשני ערכים, האחד בן 4 סנט יופיע בצבעי כחול-לבן, והערך השני בן 8 סנט יופיע בצבעים אדום, כחול ואוקר. הבול ישא כתובת ב"צורת קשת" גוסטב מנדהיים — משחרר פינלנד" וכן תאריך כי לידתו ומותו של המנהיג 1867—1951, סביב לדיוקן.

סדרת בולי "אביר החירות" שהחלה להופיע בארה"ב בשנת 1957 כללה כבר את ראמון מאגסיסי, נשיא הפיליפינים; סימון בוליבאר וחווה סן מאר-טין, משחררי דרום אמריקה; לאיוס קוסוט מושל הונגריה; ארנסט רויטר, ראש עיריית ברלין, ומאסריק, מיסדה ונ-שיאה הראשון של הרפובליקה הצ'כוסלובקית.

כן עומדים שלטונות הדואר להוציא עוד באותה סדרה בול לזכר המדינאי והאמן הפולני איגנץ יאן פאדרבסקי, ובול אחר לזכר ג'וזפה גאריבלדי, מאחד איטליה.

הפילדמרשל מנרהיים נחשב כפינלנדי מנחיג נערץ שעמד לארצו בשעות המבחן הקשות ביותר. הוא נולד ב-4 ליוני, 1867, באסקאיאן לרוון קרל רוקרט מנרהיים ורעייתו הרביג שלדומה הלנה. ארבע שנים למד באקדמיה הצבאית הפינית, ועם עמדו ככחינות המגרות בשנת 1887 התקבל למפללת הפרשים על שם ניקולאייב.

המרשל קרל ג. מנרהיים

פעולות האיבה, והשלום חזר לפינלנד בשנת 1944, נבחר ל-שמש כנשיא הרפובליקה הפינית, וקיבל עליו לנהל את חיי עמו בימי השלום.

כל ימי חייו לא נמנה המרשל מנרהיים עם אחת המפלגות הפוליטיות, כי רק טובת ה"מדינה כולה היתה לנגד עיניו.

15 שנים שנסתיימו בשנת 1914 שרת בגדודיו של הצאר הרוסי, עד שנסתיים שלטונו של הצאר בפינלאנד. במשך אותה תקופה לא זאת בלבד שפיקד על פלוגות פרשים, אלא שרת גם במיניסטריון החצר ובאקדמיה לקציני פרשים, וכן הוטל עליו לתקופה מסוימת הפיקוד על גדוד שומרי הראש האולנים של הקיסר. הוא נטל חלק גם במלחמת רוסיה יפאן. בפרוץ מלחמת הולם הרא-שונה היה מפקד ל בריגדת פר-שי המשמר בוורשה. הוא מילא תפקידים אחדים בדרגת מאיור גנרל (רב-אלוף) עד להתפזר ררות הצבא הצארי.

בינואר 1918 לאחר שחלו שינויים מרחיקי לכת במערכי הכוחות המדיניים באירופה נת-מנה מפקד ראשי של הצבא הפיני, הוא שהעניק לארצו את חרותה ובמאי 1918 נכנס להל-סינקי בראש צבאו במצעד נצחון. לאחר-זאת הניח לת-קופת-מה את פעילותו הצבאית וקיבל עליו את משרת המלוכה, וכל אותה העת היה עמל לה-ביא לידי הכרת הצרפתים וה-בריטים בעצמאותה של פינלנד. מקץ עשרים שנה הוזעק ה-מרשל מנרהיים להגן על ארצו מפני תוקפנות. במשך מלחמת החורף ומלחמת העולם השנייה שבאה בעקבותיה עמד בראש כוחות המגן הפינים שזכו ל-הערצת העם כולו, כאשר תמו

אגודת הבולאים בפתח-תקווה

מתאבלת מרה על מות חבריה החתיך

אברהם אפשטיין ז"ל

חברי האגודה משתתפים בצער המשפחה

פולין - מדינת ישראל וא"י

מאת זיגי אדלר

לקראת תערוכת "פולסקה 60" שתתקיים בספטמבר 1960 בפולין, מורגשת מכבר תכונה רבה בקרב בולאי הארץ. רבים מתוכם ישתתפו כמציגים בתערוכה ואחרים יבקרו בה.

את הצד המסחרי בדבר ירחון בולאי ידוע באנגליה הפנה את תשומת לב הבולאים לחותמת ציון מיוחדת זו — בשפת העברית, "שפה" שלפי הירחון, "אינה מצר ייה כמעט בממלכת הבולאות"... (הדבר נאמר בשנת 1937).

השרות הקבוע נפתח ב-5 אפריל 1937 בקו וורשה-למברג-בוקרסט-אתונה-ביירות-חיפה. "לוט" היתה אחת התברות התעופה שקבלו אשר מאת ממשלת המנדט הבריטי טי להעברת דואר אוויר אל א"י וממנה. באותם הימים היה הובלת דואר אוויר זכיון של חברות תעריף פת בידדות. לא נקבע אז תעריף אחיד למשלוח דברי דואר אוויר בא"י, והמחיר היה שונה לגבי שרותיה של כל חברה וחברה. לי רוב חברות התעופה שפעלו בארץ היו תוויות דואר אוויר משלהן, שהודבקו על פי הצורך בידי העורר לח על מכתבו לציון רצונו שיועבר מכתבו באמצעות חברת תעופה מסוימת. (תווית של חברת "לוט" — ראה בצירוף).

שרות "לוט" בקו זה פעל אחת לשבוע והורחב מאוחר יותר מי חיפה לשדה תעופה לוד בזכות מתקני התחזקה המשוכללים, לאחר שהנוסעים היהודים ירדו בחיפה. היה זה בתקופת המאורעות בארץ. האוירון הפולני האחרון שהגיע ארצה לפני פרוץ מלחמת עולם השנייה, נחת בלוד ב-26 אוגוסט 1939 והמריא בחזרה לפולין ב-28 אוגוסט 1939. קשר דואר האוויר עם חלק פולין שהיה בשלטון הירי, סי הסיף לפעול עד יוני 1941, אך ניתק לחלוטין עם פלישת הגרמנים לרוסיה.

עם שחרור פולין בשנת 1945 הותקן מחדש הקשר האווירי הישיר (דרך אירופה) ומכתבים החלו מגיע עים שוב כשמסעם אורך 7 עד 10 ימים.

הפסקה נוספת חלה באפריל 1948

שלחית) ועצם ניסוחה היה מעודד ומלהיב (בחומת היה מצויין "ארץ ישראל" בכתוב מלא ולא פלשתינה, כנהוג בימים אלה).

גם מוסדות לא יהודים, לרבות גופי צבול באנגליה העירו על הדרך התעמולתי הרב של חותמות ציון אלה, אם כי הדגישו בעיקר

כותב שורות אלה, שהוא עצמו אספן דואר-אוויר, ומתכוון להציג חלק מאוסף דואר אוויר ישראל בתערוכה זאת, מתאר להלן את חלקה של פולין בהתפתחות התעריף האווירי בארצו. פעולתה זו החלה עוד בשנת 1936 ונמשכת בהפיגות עד היום.

חברת התעופה הפולנית "לוט" Lotnicze Polskie Linje חנכה שרותיה בין פולין וארץ-ישראל ב-27 אוקטובר 1936; היתה זאת טיסת נסיון, אם כי בטיסה זאת הובלו כ-750 ק"ג הפצי דואר. פרסומת רבה קדמה בעתונות הפולנית לטיסה זאת והיוו מצאה הד רב בקרב היהדות. התקבלו למשלוח הפצי דואר אוויר כמעט מכל ערי פולין. בחניית ה-מטוס בבוקרסט, רומניה הוטענו הפצי דואר גם מארץ זו.

בימים ההם עמדה חברת "לוט" בתחרות מסחרית קשה כנגד חברות תעופה אחרות, עשירות ממנה, כאשר ניסתה להרבות את נוסעיה במיוחד בקוים ביבשת אירופה. מי אחר שיהודי פולין, רב חלקם בין אזרחי פולין המעופפים, אין תמיהה ששקדו על פתוח הקשר האווירי עם ארץ ישראל דווקא.

ברוח זאת אפשר להבין את הפרסומת הרבה ואת "צורתן המור" זרה של חותמות הציון לרגל ה-טיסות הראשונות בקו זה, שהיו בשפה העברית ברובן.

אגב חותמות ציון אלה עוררו התלהבות עצומה בקרב יהדות פולין, במיוחד בחוגים ציוניים. היה זה למעשה ויתור מרהיק לכת מצד רשות פולני רשמי למחצה, (חברת "לוט" היתה ברובה בבעלות ממ-

פולין - מדינת ישראל (סוף)

מצויה על דאר שנשלח מ" וורשה - פולין. * חותמת מס' 6: כנ"ל - מצויה על דאר שנשלח מלמברג - פולין. * חותמת מס' 7: חותמת ציון פרטית נמצאת על דברי דאר שנשלחו עם טיסת הבכורה מישראל בי 21.5.58 מצויות חותמות נוספות. * חותמת מס' 8: חותמת ציון של "לומ" שי- המטבעה על דאר אויר מ" פולין לא"י בשנת 1937 - 1939. * חותמת מס' 9: תזית דאר אויר של "לומ" ששימשה בא"י בשנות 1937 - 1939.

שה דרך בלגרד ובודפשט ב-21 מאי 1958, מעטפות "טיסה ראשונה" שיגרו לכל תחנות התניה שבדרך. מעטפות אלה מקושטות בחותמות ציון פרטיות בצבעים וצורות שונות.

חותמות ציון "לומ" * חותמות מס' 1: נטבעה דרגל טיסת הנסיון 27.10.36 - נמצאת על דואר מפולין. * חותמת מס' 2: כנ"ל. * חותמת מס' 3: כנ"ל. * מצויה על דאר מרומנית. * חותמת מס' 4: נטבעה ל- דרגל טיסת הבכורה 5.4.37 * מצויה על דואר מפולין. * חותמת מס' 5: כנ"ל -

סמוך להכרזת מדינת ישראל, עם סיום הפעולות של חברות התעו- פה הבינלאומיות בארץ. הקשר בין שתי המדינות חודש שוב ב-9 ליוני 1948. חברת התעופה הצ'כ- סלובקית היא שהובילה בתחילה דואר אוויר מחיפה לפולין דרך אירופה המזרחית. דברי הדואר ש- הובלו בטיסה זו לא זכו לחותמת ציון מיוחדת ואפשר /זהותם (אם יימצאו עדיין) רק על פי חותמת הדואר הישראלית מ-9 יוני 1948 (או מספר ימים קודם לכן) וחותמת קבלה פולנית המצויה כנגד מכת- בים שנשלחו בדואר רשום. חברת "לומ" הדשה את שרותיה לישראל בטיסת בכורה מלוד לוו- ר

מעטפות טיסה מיוחדות

טיסה מיוחדת לאולימפיאדה

טיסת "סוויסאייר" ל"פולסקה-60"

טיסה מלוד לוורשא על ידי חברת התעו- פה השווייצרית "סוויסאייר" תאפשר לבולאים הישראליים לרכוש מעטפת מזכרת מתערוכת הבולים הבינלאומית "פולסקה-60".

המעטפה, בוילה בישראל, נושאת מעברה השני את חותמת הקבלה של דואר וורשא ואת חותמת המשלוח של הדואר בנמל התעו- פה שבלוד.

המעטפה מקושטת בציון ואה, בצורת סמל התערוכה "פולסקה-60". כן מודפס ב- מעטפה סמלה של חברת "סוויסאייר" וה- כחובת: "הוטס על ידי חברת "סוויסאייר" לתערוכת "פולסקה-60", בעברית ובאנגלית.

טיסה לאולימפיאדת רומא

הדואר הישראלי לא הוציא ביל לכבוד האולימפיאדה ה-17 שמתקיימת ברומא. מעט- פת טיסה מיוחדת, תהווה, איפוא את המז- כרת הבולאית היחידה מהאולימפיאדה.

המעטפות, שהוטסו משדה התעופה שבלוד לרומא בוילה בישראל והן נושאות חותמות משלוח של הדואר הישראלי וחותמות קבלה של הדואר האיטלקי.

את פני המעטפה מקשט ציור רבגוני, בצורת רץ הנושא לפיד בידו. כן מודפסת על המעטפה מנורה - מעין סמל המדינה ובחלקה העליון של המעטפה, נראה מטוס וסמל האולימפיאדות, בצורת חמישה עיגולים שזורים זה בזה.

(ח)

טיסת "סוויסאייר" ל"פולסקה-60"

דיוקנאות יהודים נראי המספרים

רחוקות ואקסוטיות אלו, והדבר צויין על גבי בולים, מרבית הבולים הופיעו בארצות שמעבר למסך הברזל, היינו: 146 בולים לכבוד 61 יהודים (כולל כפולים) ב-11 מדינות. רבני זה נובע, בעיקר מן העובדה שמדינות אלו מרבית להוציא בולים בכלל ובולי-דיוקנאות בפרט. לכבודו של קרל מרקס בלבד הופיעו 58 בולים ב-11 מדינות. מאת יצחק רוכל ארצות.

בולים למען פליטי קונגו

הדואר הבלגי הקדיש סדרה בת שלושה בולי דואר, לציון הגשר האווירי, שהוקם בין בלגיה לקונגו, גו עם פרוץ מאורעות הדמים ב-קונגו, אחרי מתן העצמאות למדינה זו.

הבולים הנושאים ערך מוסף, הופיעו בדרגים הבאים: 40+10 סנט, 150+3 פרנק ו-6+3 פרנק. הם צויירו בידי מר וואן זיטן ומועד הופעתם היה ב-3 באוגוסט השנה. הערך המוסף מוקדש לוועד שהוקם בבלגיה למען פליטים לבנים (בלגים) מארץ קונגו.

אוסף בולי-דיוקנאות של יהודים תופס ללא ספק את המקום הראשון בין ענפי יודאיקה השונים. נושא זה נפוץ עד מאוד ברחבי העולם, אולם האספן נמצא במבוכה לא מעטת: ראשית, מיהו יהודי? ובשנית זה חלוקות, בידוע, הדעות. שנית, גם לאחר שנקבעה או תיקבע הגדרה כללית כלשהי, תחסר לו, לאספן הידיעה הפשוטה האם בול זה, או אחר הנרשא לכאורה שם יהודי, מתייחס אמנם ליהודי, ושלישית, דרושה לו, לאספן הדרכה באיזו מדינה ואימתי הופיעו בולים הצריכים להיכלל באוסף שלו.

לשם נוחיות טכנית, מנינו את ק. ק. ל. כמדינה לעצמה, ומבין בולי ק. ק. ל. נכללו רק אותם הבולים שהשתמשו בהם לצרכים פוסטליים בתקופת הזמנן. מבחינת מספר האישים והבולים שהוצאו לכבודם בראש הרשימה ברית המועצות, שבה הופיעו 37 בולים לכבודם של 15 אישים ממוצא יהודי. לאחריה הונגריה, עם 27 בולים ל-15 אישים. במקום השלישי — גרמניה המזרחית: 25 בולים ל-7 אישים. במקום הרביעי — פולין: 18 בולים ל-7 אישים. בולי קק"ל מתייחדים ל-12 אישים (21 תוויות), ובמדינת ישראל הופיעו עד כה 11 בולי דיוקנאות ל-8 אישים. מן הראוי לציין שבולי יהודים הופיעו גם ברודזה, חוף הר שנהב והודו הפורטוגזית, בול לכל מדינה. הכשרון היהודי תרם גם לפיתוחן של ארצות

בחברת הראשונה של "י"ד דאיקה פוסט" — עלון אגודת "יודאיקה" המופיע בארה"ב, הופיעה רשימה מהימנה פחות או יותר של יהודים על גבי בולים, פרי מחקר של מר ריכרד טר. יש לציין שקדם לכך אל"בום "יודאיקה" של מר אריה לינדנבאום שהופיע בשנת 1958.

הח"מ הכין רשימה מעודכנת, המתבססת בעיקר על הר מקורות הנ"ל, ערוכה לפי הר ארצות, עם ציון שנת ההופעה והמספר הקטלוגי, הרשימה תישלח בימים אלה לחברי הר אגוד.

לגבי השאלה "מיהו יהודי" נקטנו פירוש ליבראלי, מר-חיב, והנה מתברר שעד כה הוציאו 33 מדינות 235 בולים לכבודם של 86 אישים יהודיים, היינו:

באירופה	הוציאו	18	מדינות	169	בולים	לכבוד	83	אישים
באמריקה	"	9	"	21	"	"	13	"
באסיה	"	2	"	11	"	"	3	"
באפריקה	"	2	"	2	"	"	2	"
ישראל וקק"ל	"	2	"	32	"	"	20	"
ס"ה הופיעו ב"	"	33	"	235	"	"	121	"
פחות כפולים, אותם האישים במדינות שונות							35	
							86	ס"ה

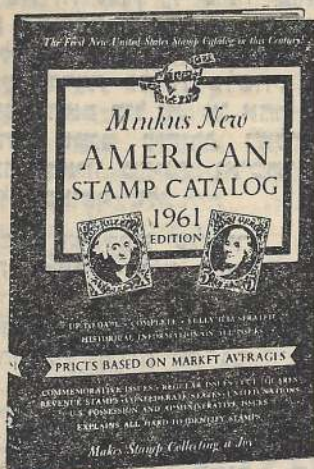
עֵתָה לְהַשִּׁיג בִּישְׂרָאֵל הַקְטָלוֹג הָאֵינְפֹרְמַטִּיבִי בִּיּוֹתֵר שֶׁל אַמֶּרִיקָה

קטלוג הבולים האמריקני

"מִינְקוּס"

מהדורת 1961

המחיר: 7 ל"י

הגיעה המהדורה האחרונה של הקטלוג. המבטיח תועלת והנאה לכל איש — צעיר ובוגר, מתחיל ומומחה. מכיל רשימות ומחירים של כל הוצאות הבולים האמריקניות. כולל כלילים ובולי דמי-דואר. אלפי עובדות וסיפורים היסטוריים מענינים על הנעשה סביב הבולים. למעלה מ-9,000 ערכים. יותר מ-1,500 אילוסטרציות ויותר מ-4,500 שינויי מחירים. כולל מחירים של בולים בודדים, צמדות, צמדות-גלופה, מעטפות יום ראשון וגליונות.

ולאספן הכללי, הרוצה את הדבר המשובח ביותר -

קטלוג הבולים העולמי החדש

של "מִינְקוּס"

כרכים א' ו-ב'

מהדורת 1961

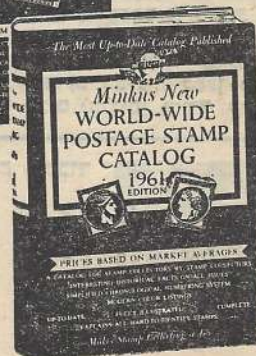
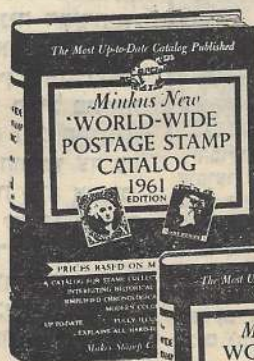
בשני כרכים נוחים תמצא עתה רשימות מלאות של הסוגים העיקריים ושל הרבה סוגים מישניים מענינים של בולים. אשר הוצאו אי-פעם. קטלוג חדיש ומעודכן זה מכיל יותר מ-100,000 שינויי מחיר. חידוש חשוב בספר זה הוא ההקדמות ההיסטוריות ותיאורי רקע על הבולים ועל הארצות בהן הוצאו. מומלץ מאוד לאספן הנושאים.

כרך א': ארצות-הברית ושטחיה, הקהילה הבריטית ואירלאנד, אירגון האו"ם, אמריקה הדרומית והמרכזית, מכסיקו והארצות החופשיות של אפריקה ואסיה.

1240 עמודים המחיר: — 18 ל"י

כרך ב': אירופה ומושבותיה.

1250 עמודים המחיר: — 18 ל"י

להשיג אצל הסוכן הראשי:

המרכז הישראלי לבולאות ת.ד. 2578 תל-אביב

ובכל חנויות הבולים בארץ

מתבקלות הזמנות

לקטלוגים חדשים

מהדורת 1961 בהוצאת:

MICHEL מיכל

אירופה 1961

Yvert & Tellier איברט ומליה

בשלושה חלקים

Minkus Publication הוצאת מינקוס

כל הקטלוגים

הזמנות מתקבלות בכל בתי מסחר הבולים בארץ

אגודות ובולאים מאורגנים יוכלו למסור הזמנות מרוכזות במחירי הנחה ל: —

המרכז הישראלי לבולאות

ת.ד. 2578, תל-אביב

אספו בולי דואר ישראלי

השירות הבולאי
תל אביב-יפו • ירושלים • חיפה